

Is in skriuwster in skriuwer?

Henk Wolf

(1) "Onlangs las ik in *de Volkskrant* de uitdrukking 'vrouwelijke schrijver'. Mijn brein schotelde me prompt het beeld voor van Maarten 't Hart in een jurk. Gelukkig begreep ik na die kleine kortsluiting toch dat hier gewoon sprake was van een schrijfster. Een handig, duidelijk woord was dat toch, 'schrijfster', korter dan 'vrouwelijke schrijver' ook. Alleen wil *de Volkskrant* het niet meer gebruiken." (Sylvia Witteman yn *de Volkskrant*, 25 nov. 2019)

(2) "Also wenn ich zig-mal hintereinander "die Ministerpräsidentinnen und Ministerpräsidenten sind zu dem Beschluß gekommen, daß die Schülerinnen und Schüler, Lehrerinnen und Lehrer sowie die Erzieherinnen und Erzieher" höre, um dann direkt im nächsten Satz wieder zu "Die Schülerinnen und Schüler, Lehrerinnen und Lehrer sowie die Erzieherinnen und Erzieher", - am besten noch mit künstlichem Schluckauf -, dann möchte ich sofort "Es reicht!" ihm zuschreien!" (reaksje fan HT op *ard-zukunftsdialog.de*, 31 maaie 2021)

Is it nedich en neam it geslacht?

(3a)

Westerlauwersk Frysk		Sealterfrysk		Noardfrysk	
... mei in hoed op		... mäd n Houd		... ma en hödj	
ien	4	wäl	11	huum	0
in frommeske	96	n Moanske	89	en wüset	100

(3b)

Westerlauwersk Frysk		Sealterfrysk		Noardfrysk	
... mei in hoed op		... mäd n Houd		... ma en hödj	
ien	11	wäl	9	huum	7
in man	89	n Mon	91	en kjarl	93

Wolf (2020): slachte en libbensfaze moatte yn it Frysk neamd wurde.

(4a)

Westerlauwersk Frysk	
skriuwster	90
skriuwer	10

(4b)

Westerlauwersk Frysk	
boerinne	100
boer	0

(4c)

Westerlauwersk Frysk		Sealterfrysk		Noardfrysk	
studinte	76	Studäntin	91	studäntin	93
studint	24	Studänt	1	studänt	7

(4d)

Westerlauwersk Frysk	
froulike jager	56
jager	44

As ferlyk: 'manlike jager' (4%)

De net-froulike foarm is net allinne manlik:

(5a)

Westerlauwersk Frysk		Sealterfrysk		Noardfrysk	
fiif studinten	88	fieuw Studänte	56	fiiw studänte	73
fjouwer studinten & in studinte (of v.v.)	12	fjouwer Studänte & n Studäntin (of v.v.)	44	fjouwer studänte än en studäntin (of v.v.)	27

(5b)

Westerlauwersk Frysk		Sealterfrysk		Noardfrysk	
in studint fan Mars	97	n Studänt fon n Mars	93	en studänt foon e Mars	87
in studinte fan Mars	3	n Studäntin fon n Mars	7	en studäntin foon e Mars	13

De froulike foarm is net in hyponym fan de neutrale:

(6) in banketbakker en in gewoane bakker

(7a)

Westerlauwersk Frysk		Sealterfrysk		Noardfrysk	
in studinte en in studint	100	n Studäntin un n Studänt	93	en studäntin än en studänt	93
in studinte in in gewoane studint	0	n Studäntin un n gewöönliken Studänt	7	en studäntin än en däiken studänt	7

De froulike foarm is net in fleksjefoarm fan de neutrale:

(8) Die eine Linguistin war ich, der andere Linguist war Nicholas.

(9a)

Westerlauwersk Frysk		Sealterfrysk		Noardfrysk	
de iene studint, ... de oare studint	77	die iene Studänt, ... die uurse Studänt	33	di iine studänt, ... di oudere studänt	27
de iene studint, ... de oare studinte	23	die iene Studänt, ... ju uurse Studäntin	67	di iine studänt, ... ju ouder studäntin	73

Yn it Westerlauwersk Frysk hâldt en draacht de ferfroulike foarm him krekt lykas in ferlytsingswurd:

(10a)

skriuwster	90
skriuwer	10

boekje	94
boek	6

(10b)

froulike jager	56
jager	44

lyts boek	56
boek	44

(10c)

studinte en studint	100
studinte en gewoane studint	0

boekje en boek	91
boekje en gewoan boek	9

Ferlytsingswurden en ferfroulike beropsnammen sitte op in skaal tusken ôflieding (nij

lekseem, presyntaktysk) en fleksje (fan itselde lekseem, postsyntaktysk):

- (11) a. boerinnebûn, blomkejurk
b. floepseres, floepske
c. dûns-er-**es-ke-s**

Yn it Frysk yn Dútslân liket it ferfroulikingsefterheaksel mear oan de fleksjekant te sitten.

Fraach: as der sprake is fan fleksje, op hokker skaaimerke bûcht it namwurd dan?

Fermoeden: grammatikalisearre seksus.

Ferl. Scott (2009):

- (12) De stichting is eigenares en beheerster van ...
(13) It famke fersint har/*him.
(14) Elk bern fersint *har/him wolris.
(15) очень хорош-ая главн-ый врач
tige goed-FROULIK haad-MANLIK dokter-MANLIK
"in tige goede froulike haaddokter"